

ANSIZIN HAYAT

Semih TOPSAKAL

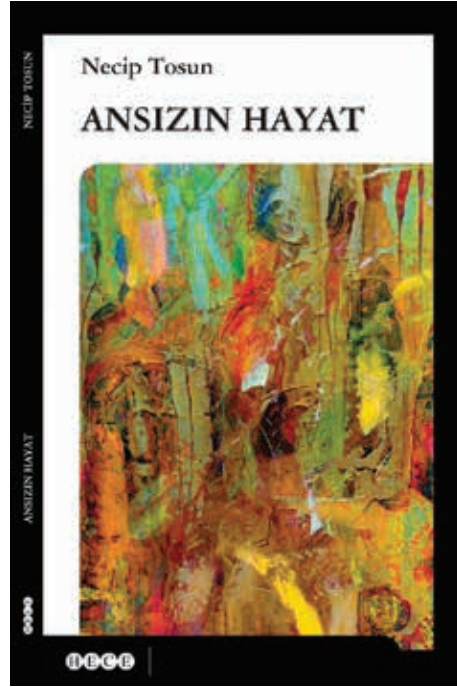
Necip Tosun öykü ve öykücülük üzerine yazmış olduğu kuramsal kitapların yanında hikâyeciliği ile de edebiyatımızda önemli bir yere sahip.

Son çıkan hikâye kitabı *Ansizin Hayat*, sıradan insanların küçük dünyaları üzerine kurulu hikâyelerden oluşuyor. Hikâyelerin çoğunun geçtiği mekân küçük bir kasaba olsa da hikâyeler daha geniş bir coğrafyayı kapsıyor. Necip Tosun, kasaba hayatından seçtiği, normal hayatın akışında pek de bir ayrıcalığa sahip olmayan kahramanlar üzerinden modern zamanlarda yaşayan veya yaşamış insanların karamsarlıklarını, çaresizliklerini, beklentilerini, hayallerini, pişmanlıklarını anlatıyor.

“Boşluk”ta karamsarlıkların, yalnızlıkların, çaresizliklerin anlam evrenine yaşantılardan ve tecrübelerden damıtılmış yeni anlamlar katılır. Kendilerini hayaller ve beklentilerden inşa edilmiş bir hapisaneye mahkûm eden kahramanlar, özgürlüğü içselleştiremez, hayat formlarının en kolay olan taklidin ağına düşerek sıradanlaşır, benzerlikler arasında kaybolur ve ellerinde kalan tek gerçeklikle yani iç sıkıntısı ile baş başa kalırlar. “Taşra Fragmanları”ndaki kahramanların kaderi de benzerlikler, taklitler ve sıradanlıklar üzerine inşa edilir. Küçük bir kasabada yaşayan kahramanlar aynı kaderi ne bir eksik ne de bir fazla yaşarlar. Küçük hayaller ve küçük hesaplar üzerine kurulu kasabada hayat eksilmektir, benzerlikler çukuruna doğru sürüklenmektir. Bu küçük kasabada zaman yaşanan değil öldüren bir şeydir.

kitaplık

Başka bir kasaba hayatının anlatıldığı “Genç Ölmek”te Nihat’ın güçlü karakteri etrafında ona içten içe hayranlık duyan bir gencin belleğinde birikmiş anıları anlatılır. Bir boşluk anında geçmiş zamanlara doğru yürüyen kahraman, orada bulduğu izlere, kokulara dokunur, yaşadıklarının izlerini sürer. “Hikâyenin Çağrısı”nda ise kahraman, okuduğu hikâyelerde kendi hikâyesini kaybetmiştir. Başkalarına anlatacak hikâyesi olmadığını öğrendiğinde bütün kitaplarını yok pahasına kitapçıya verir ve kendi hayatını bulmak, kendi hikâyesini yazmak için yollara düşer. Ona göre bir köşede sabit bekleyenler değil, kaybolmuşlar,

kaybolmayı göze alanlar bulur hayatın tüm yitiğini.

“Sessiz Konuşmalar”, “Bugün Geçti mi?”, “Karanlıkta Bir Nokta” ve “Sesler ve Öteki Sesler” hikâyelerinde ise daha çok zamanın yıpratıcı, tüketici ve yalnızlaştırıcı özelliğine muhatap olmuş ihtiyarların, emeklilerin kapısını çalacak, hatırını soracak kimsesi kalmamış insanların anılarıyla birlikte yürüyen pişmanlıklar, bekleyişler, umutlar, hayaller anlatılır. “Karanlıkta Bir Nokta”da akrabalarını, eşini dostunu, tanıdığı herkesi kaybetmiş bir ihtiyarın yalnızlığı, özlemleri, ölüme yürüyüşü anlatılırken “Bugün Geçti mi?” adlı hikâyede ihtiyar bir adamın doktordan aldığı kötü haberi kalabalıklar içinde kaybolarak, alışveriş merkezleri ve sinema salonlarındaki karışmanın içine katılarak unutmaya çalışması anlatılır.

“Süt Kokusu”nda ise kahramanın doğduğu evi hak etmek için arınması gerekiyormuş gibi bütün yaşantılarından ve geçmişinden soyunarak doğduğu eve doğru hem gerçek hem de düşsel yolculuğuna tanık oluruz. Annesini kaybetmiş bir evladın ona özlemi, zamanında söylenememiş sözler, pişmanlıklar, özlem

KETUM KAHRAMAN

Mehmet ÖZTUNÇ

Pablo Neruda’dan İnfante’ye; Marquez’dan Llosa’ya uzanan bir hatta Latin Amerika yazarları, siyaseti yazınsal olanın bir parçası kılarlarken dünyada yaşanan örneklerin tersine, yazınsal olanın nitelik değerini de düşürmemeyi bir şekilde başardılar. Sorun, siyasetin mutlak surette yazınsal olanın niteliğini

kahramanın yaptığı bir kaza ile düşsel anlamda ana kucagında son bulur bu yolculukta. “Bekleyiş Fragmanları”nda da üç ayrı kahramanın üç ayrı hayatından bir kesit sunulur. Bu hikâyede de pişmanlıklar, özlem, umut ve hayal harmanında yoğrulmuş çaresiz bekleyişler anlatılır. İhtiyar kadın limanda kaybettiği kızını bekler, huzurevindeki ihtiyar adam yağmurla birlikte ziyaretine gelecek tanıdık birilerini, yetiştirme yurdundaki çocuksa annesinin yolunu gözler.

Ansızın Hayat’taki hikâyeler genel anlamda zamanın yıpratıcı ve tüketici, yıkıcı etkisi üzerine kurulmuş psikolojik travmalar, gelgitler, pişmanlıklar, üzüntüler üzerine kurulmuştur denilebilir. Zaman müstakil bir hikâyeye kahramanı gibi, hayatları hikâyeye edilen kahramanların üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Yine bütün hikâyelerde görülen diğer bir durum da kahramanların hep geçmişle hesaplaşma içinde olmalarıdır.

Necip Tosun öykü ve öykücülük üzerine yazdığı kuramsal kitapların sağladığı birikimle hikâyecilik serüvenine *Ansızın Hayat*’la kaldığı yerden devam ediyor.

düşürme meselesi değildi, yazınsal olanın siyasetle kurduğu ilişki biçimiydi. Latin Amerika yazarları, ülkelerinin sorunlarını yazınsal düzeyde temsil ederken siyasetin, ideolojinin yazın üzerinde tahakküm kurmasını engelleyip yazınsal olanı bu tehlikelerden koruyabildiler. Söz gelimi Marquez, Fidel Castro ile kurduğu yakın ilişkinin eserlerini gölgelemesine asla izin vermedi. Tam da bu nedenle 19. yy’da Rus edebiyatında gördüğümüz o görkemli tabloyla 20. yy’da